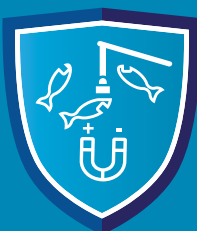

GASP2022

Koordinuotos gaminių
saugos veiklos

Žaislai
su
magnetais

Galutinė
ataskaita

Turinys

Turinys	2
Santrumpų sąrašas	2
Santrauka	3
1 dalis	
1. Veiklos apžvalga	4
1.1. Dalyvaujančios RPI	4
1.2. Gaminių sritis ir bandymo kriterijai	4
1.2.1. Gaminių sritis	4
1.2.2. Bandymo kriterijai	4
2. Gaminių atranka ir bandymas	5
2.1. Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas ir atrankos kanalai	5
2.2. Bandymo procesas	5
3. Bandymų rezultatai	6
3.1. Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga	6
3.2. Rezultatai pagal punktą	6
3.3. Rezultatai pagal amžiaus kategoriją	7
3.4. Neokubų / naujoviškų žaislų bandymas: rezultatai ir iššūkiai	7
3.5. Bandymų rezultatų išvados	8
4. Rizikos vertinimas ir priemonės	9
4.1. Rizikos vertinimo rezultatai	9
4.2. Taisomosios priemonės	9
5. Išvados ir rekomendacijos	10
5.1. Išvados	10
5.2. Rekomendacijos suinteresuotosioms šalims	10
2 dalis	
1. Kas yra CASP?	12
Vaidmenys ir atsakomybė	
2. Su konkrečiais gaminiiais susijusios veiklos darbo planas	13
3. Su konkrečiais gaminiiais susijusios veiklos priemonės ir procesai	14

Santrumpų sąrašas

SANTRUMPA	APRAŠAS
AdCo	Administracinio bendradarbiavimo darbo grupė
CASP	Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activity on the Safety of Products)
EEE	Europos ekonominė erdvė
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
PSA	Su konkrečiais gaminiiais susijusi veikla
RAPEX gairės	Sprendimas (ES) 2019/417
RPI	Rinkos priežiūros institucija
RVG priemonė	Rizikos vertinimo gairių
Teisingumo ir vartotojų reikalų GD	Europos Komisijos teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
ŽSD	Žaislų saugos direktyva (Direktyva 2009/48/EB)

Santrauka

Veiklos tikslai

Koordinuotų gaminių saugos veiklų (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia visoms Europos Sąjungos (toliau – ES) ir Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalių rinkos priežiūros institucijoms (toliau – RPI) galimybę bendradarbiauti didinant Europos bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą. Vykdam šią veiklą daugiausia dėmesio skirta žaislams su magnetais, kuriuos RPI nurodė kaip prioritetą tiksliniam saugos tyrimui. Gaminių pavyzdžiai buvo paimti ir patikrinti dalyvaujančių RPI atrinktoje Europos laboratorijoje pagal bendrai sutartus kriterijus.

Gaminių sritis

Ši veikla apima žaislus su magnetais, skirtus vyresniems nei 36 mėnesių vaikams.

Bandymo kriterijai

Atrinkti gaminiai buvo išbandyti pagal darnųjį standartą EN 71-1:2014+A1:2018 „Žaislų sauga. 1 dalis. Mechaninės ir fizikinės savybės“. Standarto 4.23 punkte nustatyti reikalavimai žaislams, kuriuose yra magnetų ir magnetinių komponentų.

Rezultatai

- Iš 145 patikrintų žaislų 20 neatitiko bent vieno iš bandymų plano techninių reikalavimų.
- 14 žaislų neatitiko 4.23 punkto reikalavimų dėl magnetų.
- 77 pavyzdžiai neatitiko reikalavimų dėl įspėjimų, ženklų ir instrukcijų, kuriuos patikrino RPI.

Išvados

Bandymų rezultatai parodė, kad 14 proc. patikrintų pavyzdžių neatitinka bent vieno bandymų plano reikalavimo.

Pagrindinės neatitikties priežastys yra susijusios su 4.22 punktu „Maži rutuliai“ ir 4.23 punktu „Magnetai“. Ypač didelį susirūpinimą kelia maži magnetai, kurie gerokai viršija leistiną magnetinio srauto indekso ribą. Prarijus daugiau nei vieną magnetą (arba prarijus vieną magnetą ir metalinį feromagnetinį daiktą), jie gali pritraukti vienas kitą ir taip užkimšti ar pradurti žarnyną ir (arba) nutraukti žarnyno dalių aprūpinimą krauju. Bet kokio amžiaus vaikams pavojinga praryti daugiau nei vieną magnetą.

Be nurijimo, kitas numanomas netinkamo tokių magnetinių rutuliukų naudojimo pavyzdys yra, kai vyresni vaikai, sekdami socialinės žiniasklaidos madomis, naudoja juos kaip netikrus auskarus.

Kiti atskleisti pavojai yra susiję su smulkiais dalimis, kuriomis maži vaikai gali užspringti, ir per plonomis plastikinėmis pakuotėmis (6 punktas dėl pakuočių), kurios kelia pavojų uždusti.

RPI atlikti rizikos vertinimai parodė, kad 12 pavyzdžių kelia rimtą pavojų, du – didelį pavojų ir trys – vidutinio dydžio pavojų. Tarp pagrindinių priemonių, kurių buvo imtasi dėl reikalavimų neatitinkančių gaminių, buvo atšaukimas iš galutinių vartotojų (penki gaminiai), pašalinimas iš rinkos (šeši gaminiai), gaminių uždraudimas (trys gaminiai) ir pardavimo sustabdymas (trys gaminiai).

Pagrindinės rekomendacijos

Vartotojams

- Įvertinkite **stiprių magnetų keliamą pavojų** ir pakalbėkite apie jį su įvairaus amžiaus vaikais. Žaidžiant su tokiais žaislais reikalinga priežiūra, kad būtų užtikrintas saugumas.
- **Prarijus daugiau nei vieną magnetą**, jie gali **užkimšti žarnyną**, jį pradurti ar pažeisti ir (arba) nutraukti jo aprūpinimą krauju. Nedelsdami kreipkitės į gydytoją, jei manote, kad vaikas prarijo magnetą, ypač jei vaikui pasireiškia į gripą panašūs simptomai, jis vemia arba jam skauda pilvą.
- **Reguliariai tikrinkite žaislus su magnetais visą jų naudojimo laiką.**

Ekonominės veiklos vykdytojams

- **Žinokite savo įsipareigojimus** pagal galiojančius teisės aktus ir imkitės visų būtinų atsargumo priemonių, kad užtikrintumėte, jog gaminiai visapusiškai atitinka Žaislų saugos direktyvą (2009/48/EB).
- **Pageidautina, kad būtų naudojami magnetai, kurių magnetinio srauto indeksas yra mažesnis nei 50 kG²mm².** Jei naudojate magnetą, kurio magnetinio srauto indeksas **yra didesnis nei 50 kG²mm²**, įsitikinkite, kad jis yra pakankamai didelis, arba apsupkite jį iš plastiko / medžio / kitos medžiagos pagaminta dalimi, kuri atlaiko sukimo momento / įtempimo / kritimo / smūgio bandymus, kad magnetas būtų didesnis ir netilptų į mažų dalių cilindrą.
- Atminkite, kad neokubai yra klasifikuojami kaip žaislai, todėl jie turi atitikti Žaislų saugos direktyvą.

Valdžios institucijoms

- Informuokite vartotojus apie **magnetinių žaislų keliamus pavojus**, įskaitant simptomus prarijus magnetą.
- Žaislais, įskaitant mažus magnetukus su dideliu magnetiniu srautu, prekiaujama **gatvės turguose** ir **internetinėse prekyvietėse**. Atkreipkite dėmesį į šiuos gaminių atrankos kanalus ir įtraukite juos į savo rinkos priežiūros veiklą.

Standartizacijos organizacijoms

- CEN/TC 52 turėtų peržiūrėti **mažų magnetinių rutuliukų**, ypač neokubuose, **bandymo metodą**, kad būtų atsižvelgta į skirtingus to paties žaislo skirtingų spalvų rutuliukų magnetinio srauto indeksus.
- Taikant bandymo metodą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į **bendrą magnetinio srauto indeksą** tarp kelių to paties žaislo, kurį sudaro daugiau nei vienas mažas magnetinis rutuliukas ir kitas magnetinis elementas, telpantis į mažų dalių cilindrą, dalių.

1. Veiklos apžvalga

1.1. Dalyvaujančios RPI

Žaislų su magnetais veikloje iš viso dalyvavo 13 RPI iš 12 ES valstybių narių ir EEE šalių.

1 lentelė. Dalyvaujančių RPI sąrašas

ŠALIS	RPI
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija
Austrija	Federalinė socialinių reikalų, sveikatos, priežiūros ir vartotojų apsaugos ministerija
Belgija	Federalinė viešoji tarnyba „Ekonomika“ – Kokybės ir saugos generalinis direktoratas
Čekija	Čekijos prekybos inspekcija
Islandija	Būsto ir statybos tarnyba
Kipras	Vartotojų apsaugos tarnyba, Energetikos, prekybos ir pramonės ministerija
Kroatija	Valstybinė inspekcija
Latvija	Vartotojų teisių apsaugos centras
Liuksemburgas	Liuksemburgo prekių ir paslaugų standartizacijos, akreditavimo, saugos ir kokybės institutas (ILNAS) – Rinkos priežiūros departamentas
Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba
Norvegija	Norvegijos civilinės saugos direktoratas
Vokietija	Kelno rajono vadovybė Aukštutinės Bavarijos vyriausybė – Prekybos inspekcija

1.2. Gaminių sritis ir bandymo kriterijai

1.2.1. Gaminių sritis

RPI susitarė daugiausia dėmesio skirti žaislams su magnetais, skirtiems vyresniems nei 36 mėnesių vaikams, įskaitant naujoviškus magnetinius žaislus (pavyzdžiui, neokubus), kurie

nėra aiškiai parduodami kaip žaislai, tačiau gali būti tokiais laikomi, nes turi žaidybinę vertę ir numatoma, kad su jais žais vaikai iki 14 metų¹.

1.2.2. Bandymo kriterijai

Visi atrinkti gaminiai buvo išbandyti pagal standartą EN 71-1:2014+A1:2018 „Žaislų sauga. 1 dalis. Mechaninės ir fizinės savybės“.

Standarto 4.23 punkte nustatyti reikalavimai žaislams, kuriuose yra magnetų ir magnetinių komponentų. Remiantis šiuo punktu, bet kurio magneto ar magnetinio komponento, kuris gali atsiskirti nuo žaislo, magnetinio srauto indeksas turi būti mažesnis nei 50 kG²mm² (0,5 T²mm²) arba jis turi netilpti į mažų dalių cilindrą.

Be laboratorinių tyrimų, RPI tikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Techninis ekspertas parengė kontrolinį sąrašą su pagrindiniais reikalavimais, kad rinkos priežiūros institucijoms galėtų pateikti papildomų rekomendacijų.

¹ Remiantis Administracinio bendradarbiavimo darbo grupės (AdCo) posėdyje (Žaislų saugos ekspertų grupės) priimtu sprendimu: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=cs&meetingId=25995&fromExpertGroups=true>

2. Gaminių atranka ir bandymas

2.1. Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas ir atrankos kanalai

Gaminių atranka buvo vykdoma remiantis kiekvienos RPI atlikta išankstine atranka, atsižvelgiant į kiekvienos rinkos ypatumus.

Dalyvaujančios RPI iš viso paėmė 145 pavyzdžius. Atranka buvo vykdoma internetu (34 proc.) ir fizinėse parduotuvėse (66 proc.).

2 lentelė. Dalyvaujančių RPI paimtų pavyzdžių skaičius

ŠALIS	RPI	VYRESNI NEI 36 MĖNESIŲ	JAUNESNI NEI 36 MĖNESIŲ
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija	10	0
Austrija	Federalinė socialinių reikalų, sveikatos, priežiūros ir vartotojų apsaugos ministerija	7	3
Belgija	Federalinė viešoji tarnyba „Ekonomika“ – Kokybės ir saugos generalinis direktoratas	13	5
Čekija	Čekijos prekybos inspekcija	7	3
Islandija	Būsto ir statybos tarnyba	10	0
Kipras	Vartotojų apsaugos tarnyba, Energetikos, prekybos ir pramonės ministerija	9	1
Kroatija	Valstybinė inspekcija	9	1
Latvija	Vartotojų teisių apsaugos centras	9	0
Liuksemburgas	Liuksemburgo prekių ir paslaugų standartizacijos, akreditavimo, saugos ir kokybės institutas (ILNAS) – Rinkos priežiūros departamentas	8	2
Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba	16	2
Norvegija	Norvegijos civilinės saugos direktoratas	8	2
Vokietija	Kelno rajono vadovybė	10	0
	Aukštutinės Bavarijos vyriausybė – Prekybos inspekcija	7	3
IŠ VISO		123	22

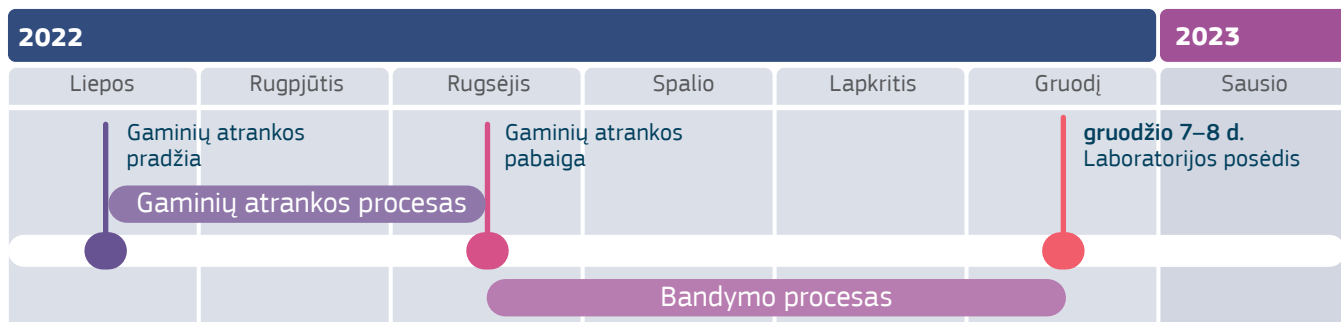
2.2. Bandymo procesas

Bandymų laboratorija šiai veiklai buvo atrinkta konkurso būdu, kuris buvo paskelbtas 2022 m. gegužės mėn. Konkurso sąlygos buvo išsiųstos 93 laboratorijoms, nurodytoms projekto komandos laboratorijų įtraukimo strategijoje. Savo pasiūlymus laboratorijos turėjo pateikti iki 2022 m. gegužės 30 d. Per nustatytą laiką buvo gauti dešimties laboratorijų pasiūlymai. Atsižvelgiant į pasiūlymų išsamumą ir konkurencingumą, buvo atrinktos šešios laboratorijos, kurios pakviestos į pokalbį tolimesniam jų pasiūlymų aptarimui. Tarpinio susitikimo metu RPI buvo pateikta iš laboratorijų gautų

pasiūlymų techninės kokybės ir finansinių aspektų lyginamoji analizė. RPI atrinko laboratoriją, kuriai už pasiūlymo kokybę ir finansinį konkurencingumą buvo skirtas didžiausias balas.

Atrinkus laboratoriją, RPI turėjo tris mėnesius pavyzdžiams paimti ir pristatyti. Bandymo procesas užbaigtas 2022 m. lapkričio 23 d. Laboratorijos posėdis įvyko 2022 m. gruodžio 7–8 d.

1 paveikslas. Gaminių atrankos ir bandymo proceso laiko juosta

3. Bandymų rezultatai

3.1. Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga

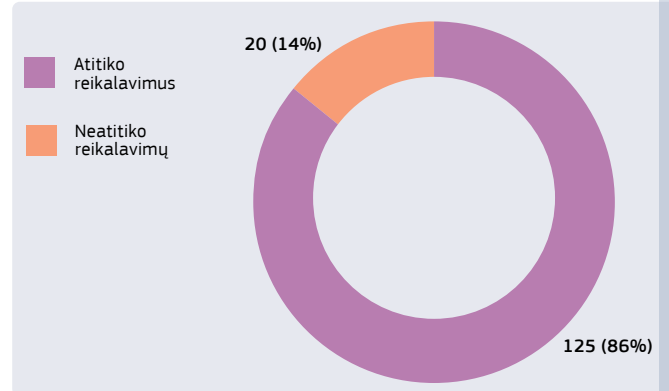
125 iš 145 laboratorijos patikrintų pavyzdžių atitiko visus galutiniame bandymų plane nustatytus techninius reikalavimus.

Didžioji dalis pavyzdžių (66 proc.) buvo įsigyta fizinėse parduotuvėse. Iš skirtingų atrankos kanalų paimtų žaislų neatitikties rodiklių skirtumas atskleidė, kad reikalavimų neatitinkančių žaislų, atrinktų internetu, buvo daug daugiau nei žaislų, atrinktų iš fizinių parduotuvių: bandymo plano reikalavimų neatitiko 24 proc. internetu atrinktų žaislų ir 8 proc. fizinėse parduotuvėse atrinktų žaislų.

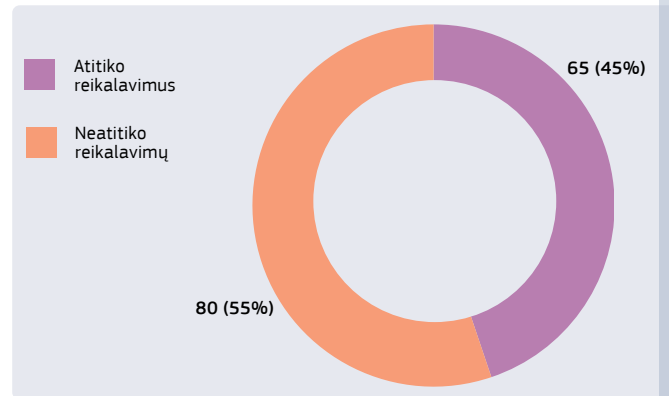
RPI patikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Reikalavimų neatitiko 77 iš 145 (53 proc.) pavyzdžių. Dažniausios neatitikties problemos buvo susijusios su neteisingais arba trūkstamais (amžiaus) įspėjimais ir įspėjimais, pateiktais ne atitinkama (-omis) nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Tačiau 60 iš 77 pavyzdžių, kurie neatitiko RPI atliktų įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrų reikalavimų, išlaikė laboratorijoje atliktus bandymus. Kita vertus, buvo keturi pavyzdžiai, kurie atitiko visus RPI atliktų įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrų reikalavimus, tačiau neišlaikė bent vieno iš laboratorijos bandymų.

Jei atsižvelgsime tiek į laboratorijos atliktus bandymus, tiek į RPI atliktas įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikras, bent vieno reikalavimo neatitiko 80 pavyzdžių pavyzdžių (3 paveikslas).

2 paveikslas. Bendri bandymų rezultatai (išskyrus įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrinimus) (N=145)

3 paveikslas. Bendri bandymų rezultatai (įskaitant įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrinimus) (N=145)

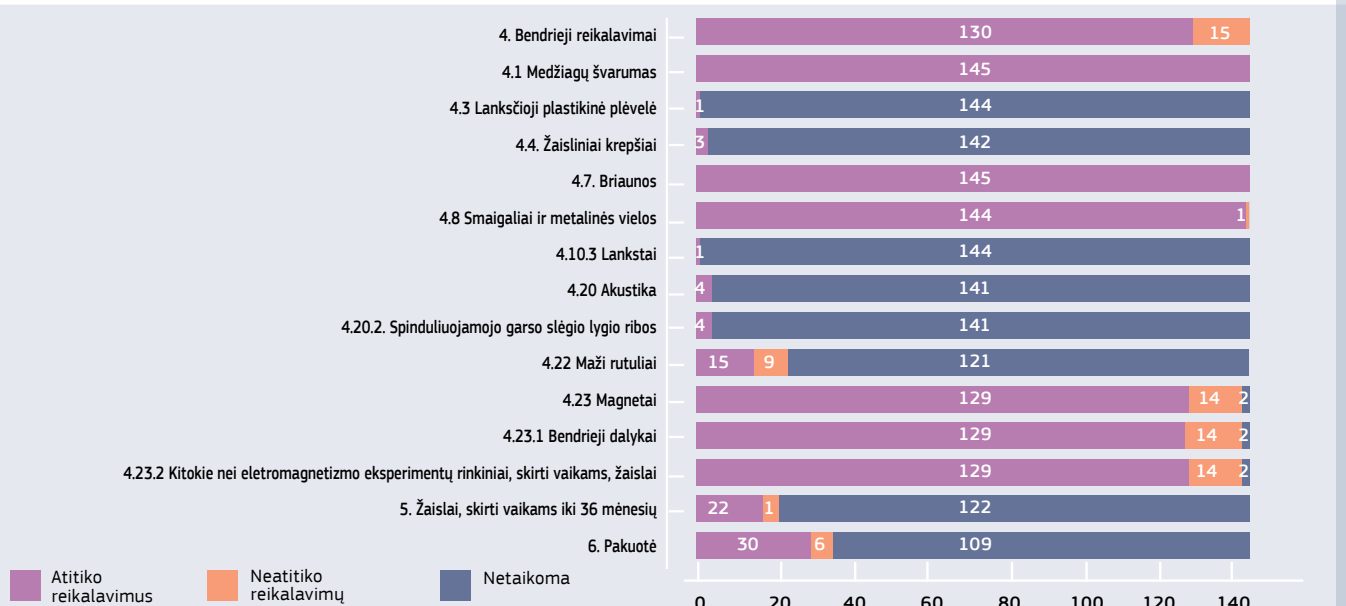

3.2. Rezultatai pagal punktą

Vertinant rezultatus pagal standarto EN 71-1:2014+A1:2018 „Žaislų sauga. 1 dalis. Mechaninės ir fizinės savybės“ punktus, itin daug pavyzdžių neatitiko 4.22 punkto „Maži rutuliai“, 4.23 punkto

„Magnetai“ ir 6 punkto „Pakuotė“ reikalavimų. 4 paveiksle pateikiama bandymų rezultatų pagal kiekvieną punktą apžvalga.

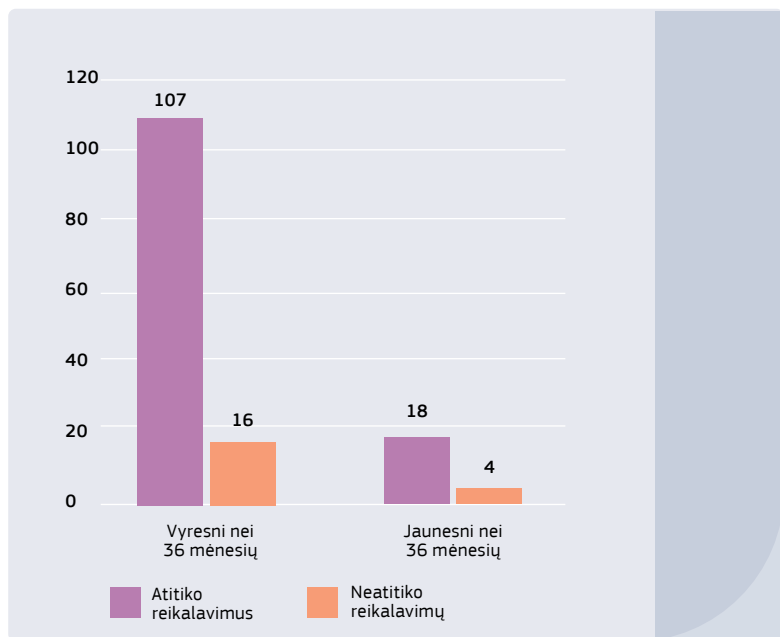
4 paveikslas. Bandymų rezultatai pagal kiekvieną punktą (N=145)

3.3. Rezultatai pagal amžiaus kategoriją

Iš 145 patikrintų žaislų 123 buvo skirti vyresniems nei 36 mėnesių vaikams, o 22 – vaikams iki 36 mėnesių. Reikalavimų neatitinkančių žaislų, skirtų jaunesniems nei 36 mėnesių vaikams, buvo daugiau (18 proc.) nei reikalavimų neatitinkančių žaislų, skirtų vyresniems nei 36 mėnesių vaikams (13 proc.).

5 paveikslas. Bandymų rezultatai pagal amžiaus kategoriją (N=145)

3.4. Neokubų / naujoviškų žaislų bandymas: rezultatai ir iššūkiai

Žaislai su magnetais taip pat apima naujoviškus magnetinius žaislus, tokius kaip neokubai, kurie neseniai tapo ypač populiarūs. Jie dažnai nėra parduodami kaip žaislai ir (arba) ženklinami kaip skirti vyresniems nei 14 metų vaikams. Tačiau Žaislų saugos ekspertų grupė (AdCo) padarė išvadą, kad šie gaminiai turi būti laikomi žaislais, nes jie turi žaidybinę vertę ir numatoma, kad su jais žais vaikai iki 14 metų.

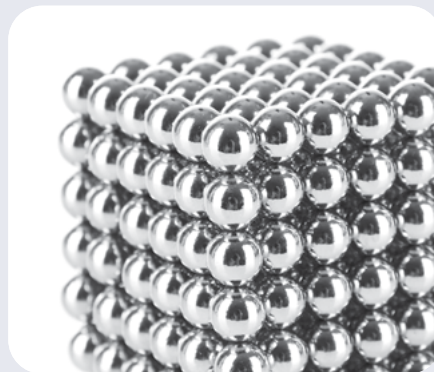
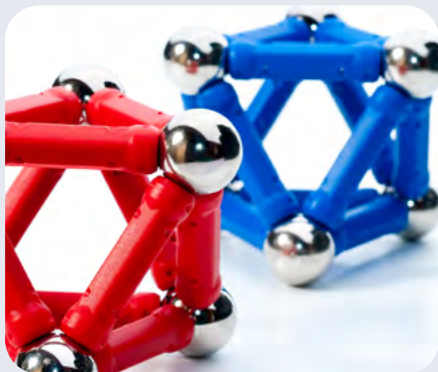
Šioje veikloje buvo atrinkti naujoviški magnetiniai žaislai ir neokubai, kurie išbandyti pagal standartą EN 71-1. Atrinkti žaislai turi žaidybinę vertę net ir jaunesniems vaikams.

Atliekant bandymus, šie gaminiai sukėlė nemažai iššūkių. Juos sudaro daugybė mažų tos pačios arba skirtingų spalvų magnetinių rutuliukų, tačiau pagal standartą reikalaujama išbandyti tik vieną (vietoj skirtingų rutuliukų, kad būtų patikrinta, ar skiriasi jų magnetinis srautas). Bandymai parodė, kad skirtingų to paties gaminio rutuliukų magnetinis srautas gerokai skiriasi.

Taip pat nustatyta, kad kai kuriais atvejais buvo naudojamos magnetinės dangos (vietoj magnetinių rutuliukų), o rutuliukų magnetinio srauto indeksas buvo nustatomas pagal dažų spalvą ir storį matavimo taške. Standarte šis aspektas nėra tinkamai aptariamasis.

Iš viso 12 iš 15 šioje veikloje išbandytų naujoviškų žaislų neatitiko bandymų plano reikalavimų: 4.22 punkto „Maži rutuliai“ (devyni pavyzdžiai) ir 4.23 punkto „Magnetai“ (12 pavyzdžių). Šiuos žaislus sudaro nedideli galingi magnetai, kuriuos maži vaikai gali praryti arba įkvėpti, todėl kyla pavojus susižeisti. Prarijus daugiau nei vieną magnetą, magnetai gali pritraukti vienas kitą ir taip pradurti ar užkimšti žarnyną arba sukelti infekciją, kuri gali baigtis mirtimi.

6 paveikslas. Naujoviškų žaislų pavyzdžiai

3.5. Bandymų rezultatų išvados

Mechaniniai ir magnetiniai bandymai

Remiantis bandymų rezultatais, 20 iš 145 išbandytų pavyzdžių neatitiko bent vieno iš bandymų plane nustatytų reikalavimų.

Devyniuose žaisluose buvo smulkių dalių (4.22 punktas) be reikalaujamų įspėjimų, ženklų ir instrukcijų. Be to, 14 žaislų neatitiko 4.23 punkto reikalavimų dėl magnetų. Ypač didelį susirūpinimą kelia maži magnetai, kurie gerokai viršija leistiną magnetinio srauto indekso ribą. Prarijus daugiau nei vieną magnetą (arba prarijus vieną magnetą ir metalinį feromagnetinį daiktą), jie gali pritraukti vienas kitą ir taip užkimšti ar pradurti žarnyną ir (arba) nutraukti žarnyno dalių aprūpinimą krauju. Visa tai gali sukelti rimtų sužalojimų, galinčių baigtis mirtimi. Visais atvejais, kai daiktai pritraukė vienas kitą per žarnyną, buvo reikalinga operacija jiems pašalinti.

Be to, žarnyno perforacijos ar užsikimšimo medicininius požymius lengva neteisingai aiškinti, nes daugeliui vaikų pasireiškia tik į gripą panašūs simptomai, jie vemia arba jiems skauda pilvą. Dėl klaidingo aiškinimo gali vėluoti medicininis gydymas, o tai praeityje vaikams sukėlė rimtų pasekmių sveikatai. Jei manoma, kad vaikas galėjo praryti didelio stiprumo magnetus, reikia nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Kiti projekto metu atskleisti pavojai yra susiję su smulkiomis dalimis, kuriomis maži vaikai gali užspringti, ir per plonomis plastikinėmis pakuotėmis (6 punktas dėl pakuočių), kurios kelia pavojų uždusti.

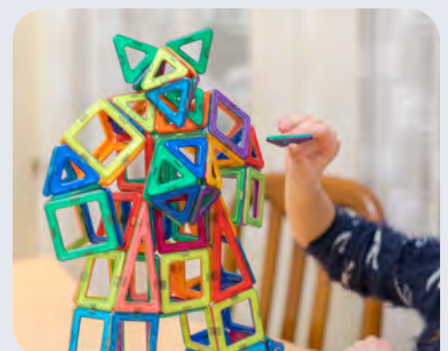
Dar viena susirūpinimą kelianti sritis, nustatyta projekto metu, yra naujoviški žaislai, pavyzdžiui, neokubai. Šie gaminiai susideda iš daugybės mažų rutulių, kurie kai kuriais atvejais turi aukštą magnetinio srauto indeksą ir neatitinka 4.22 punkto reikalavimų dėl mažų rutulių. Šie žaislai turi žaidybinę vertę net ir jaunesniems vaikams. Be nuriijimo, vertinimo metu taip pat reikėtų atsižvelgti į kitą numanomą netinkamo tokių magnetinių rutuliukų naudojimo pavyzdį, kai vyresni vaikai naudoja juos kaip netikrus auskarus.

Įspėjimai, ženklai ir instrukcijos

RPI patikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Atlikus patikras nustatyta, kad reikalavimų neatitiko 77 pavyzdžiai (53 proc.). Dažniausios neatitiktos problemos buvo susijusios su neteisingais arba trūkstamais amžiaus įspėjimais ir įspėjimais, pateiktais ne atitinkama (-omis) nacionaline (-ėmis) kalba (-omis).

Nenurodžius tinkamo amžiaus, žaislas gali būti nesaugus (dėl smulkių dalių ar rutuliukų). Be to, įspėjimai, kurie nėra aiškiai matomi vartotojams, yra pateikti netinkama kalba arba kuriuose neišvardijami konkretūs su gaminiu susiję pavojai, gali būti laikomi nesaugiais. Trūkštami įspėjimai apie eksperimentinius rinkinius, kuriuose yra magnetų, kelia ypatingą susirūpinimą šioje veikloje, nes tai reiškia, kad tėvams ar globėjams nesuteikiama svarbi informacija apie tinkamą gaminio naudojimą.

Galiausiai, kaip svarbi problema šioje veikloje buvo įvardytas atsekamumo trūkumas, dėl kurio kitos RPI negali imtis priemonių dėl valstybių narių nacionalinėse rinkose esančių gaminių, kuriuos kitų šalių RPI jau išbandė ir apie kuriuos jau pranešta „Saugos vartuose“.

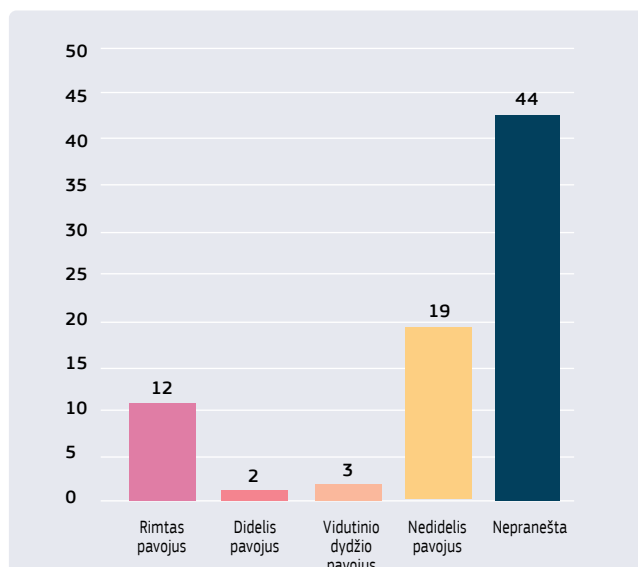

4. Rizikos vertinimas ir priemonės

4.1. Rizikos vertinimo rezultatai

Bendrajai rinkai pateikiami žaislai turi atitikti esminius ŽSD reikalavimus². Žaislai neturi kelti pavojaus naudotojų ar trečiųjų asmenų saugai ir sveikatai, kai jie naudojami pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu. Vertinant, ar gaminys kelia pavojų, reikia remtis bendrais ir atkuriamais rizikos vertinimo principais, išdėstytais Sprendime (ES) 2019/417 (toliau – RAPEX gairės)³. Rizikos vertinimo tikslais RPI naudojosi Europos Komisijos (toliau –EK) rizikos vertinimo gairių (toliau – RVG) priemonė⁴. 7 paveiksle pavaizduoti 80 pavyzdžių, kurie neatitiko bent vieno iš reikalavimų (laboratorinių tyrimų arba RPI atliktų įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrų), pavojaus lygiai (remiantis RPI atliktais rizikos vertinimais).

7 paveikslas. Reikalavimų neatitikusių gaminių pavyzdžių pavojaus lygių apžvalga (N=80)

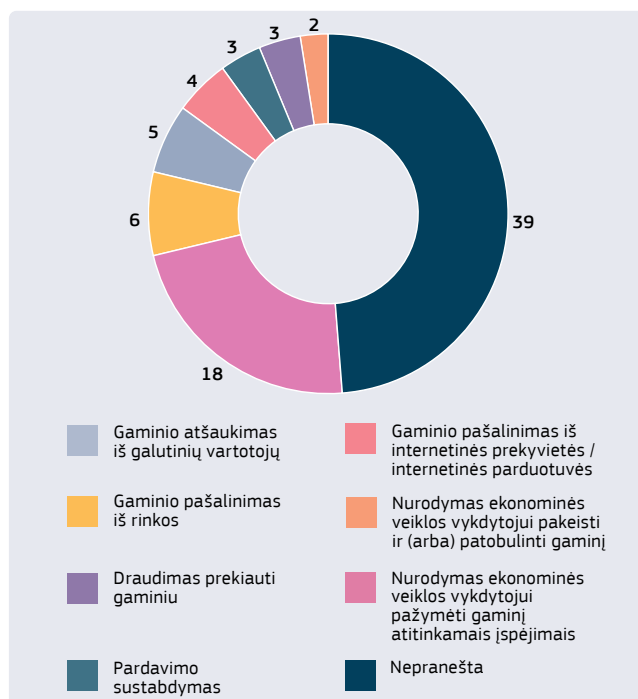

4.2. Taisomosios priemonės

Remdamosi bandymų rezultatais ir atliktais rizikos vertinimais, RPI nusprendžia, kokių priemonių reikia imtis dėl gaminių, kurie neatitinka taikomų standartų reikalavimų, kad į bendrąją rinką nepatektų pavojingi gaminiai. 8 paveiksle pavaizduotos taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi reikalavimų neatitikusių gaminių atžvilgiu.

Be to, nustačius rimtą pavojų, RPI teisiškai privalo pateikti pranešimą „Saugos vartuose“ (pagal Direktyvos dėl bendros gaminių saugos (Direktyva 2001/95/EB) 12 straipsnio 1 dalį). RAPEX gairėse taip pat rekomenduojama pranešti apie priemones, kurių imtasi dėl gaminių, keliančių ne tokį didelį pavojų. Atlikus veiksmus, kuriuos paskatino bendra bandymų kampanija (nuo 2023 m. balandžio 14 d.), pranešimai „Saugos vartuose“ buvo pateikti dėl keturių gaminių, taip pat laukiama pranešimų dėl dar aštuonių gaminių.

8 paveikslas. Priemonės, kurių imtasi dėl reikalavimų neatitinkančių pavyzdžių (N=80)

² 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos – Tekstas svarbus EEE (europa.eu)

³ EUR-Lex – 4390682 – EN – EUR-Lex (europa.eu)

⁴ RAG ECL V10 (europa.eu)

5. Išvados ir rekomendacijos

5.1. Išvados

Bendrai veiklos rezultatai parodė, kad bent vieno iš bandymų plane nustatytų techninių reikalavimų neatitinka 14 proc. patikrintų žaislų su magnetais.

Reikalavimų neatitinkančių žaislų, skirtų jaunesniems nei 36 mėnesių vaikams, buvo daugiau (18 proc.) nei reikalavimų neatitinkančių žaislų, skirtų vyresniems nei 36 mėnesių vaikams (13 proc.).

Reikalavimų neatitinkančių žaislų, atrinktų internetu, buvo daug daugiau (24 proc.) nei žaislų, atrinktų iš fizinių parduotuvių (8 proc.).

Per bandymų kampaniją buvo nustatyta įvairių neatitikties problemų, susijusių su 4.22 punktu dėl mažų rutulių ir 4.23 punktu dėl magnetų. Bendrai 10 proc. gaminių viršijo magnetinio srauto indekso leistinas ribas. Tokie didelės galios magnetai dažnai buvo gaminiuose, kuriuose yra smulkių dalių, todėl padidėja tikimybė praryti, o tai gali baigtis mirtimi.

Atsižvelgiant į bandymų rezultatus, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas naujoviškiems žaislams, kuriuos sudaro daug mažų magnetinių rutuliukų, pavyzdžiui, neokubams. Šie gaminiai

dažniausiai nėra parduodami kaip žaislai (nepaženklinti CE ženklu) ir dažnai klaidinamai ženklinami kaip skirti vyresniems nei 14 metų vaikams, taip leidžiant manyti, kad jie nėra žaislai, o veikiau suaugusiesiems skirti antistresiniai prietaisai. Tačiau akivaizdu, kad jie turi žaidybinę vertę ir dažnai yra prieinami jaunesniems vaikams.

Be to, RPI patikrinus įspėjimus, ženklus ir instrukcijas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis), paaiškėjo, kad reikalavimų neatitinka 53 proc. pavyzdžių. Įspėjimai, ženklai ir instrukcijos yra svarbi gaminio rizikos įvertinimo dalis, nes suteikia vartotojams svarbios informacijos apie tai, kaip saugiai naudoti gaminį.

RPI, remdamosi šios su konkrečiais gaminiiais susijusios veiklos rezultatais, „Saugos vartuose“ pateikė keturis pranešimus (aštuonių pranešimų dar laukiama), taip pat ekonominės veiklos vykdytojams nurodė pašalinti gaminius iš rinkos, juos atšaukti, nutraukti prekybą atitinkamais gaminiiais arba ją sustabdyti, jei buvo įvertinta, kad šie gaminiai kelia rimtą, didelį ar vidutinio dydžio pavojų.

5.2. Rekomendacijos suinteresuotosioms šalims

Vartotojams

Ypatingą dėmesį skirkite **įspėjimams, ženklams ir instrukcijoms**, kurie pateikiami kartu su gaminiiais.

Įvertinkite **stiprių magnetų keliamą pavojų** ir pakalbėkite apie jį su įvairaus amžiaus vaikais. Žaidžiant su tokiais žaislais reikalinga priežiūra, kad būtų užtikrintas saugumas.

Prarijus daugiau nei vieną magnetą, jie gali **užkimšti žarnyną**, jį pradurti ar pažeisti ir (arba) nutraukti jo aprūpinimą krauju. Nedelsdami kreipkitės į gydytoją, jei manote, kad vaikas prarijo magnetą, ypač jei vaikui pasireiškia į gripą panašūs simptomai, jis vemia arba jam skauda pilvą.

Reguliariai tikrinkite žaislus su magnetais visą jų naudojimo laiką. Intensyviai naudojami žaislai gali lūžti ir atlaisvinti magnetus arba magnetines dalis, kurios yra pakankamai smulkios, kad jas būtų galima praryti.

Apie bet kokią nustatytą saugos problemą praneškite kompetentingai institucijai.

Ekonominės veiklos vykdytojams

Žinokite savo **įsipareigojimus pagal galiojančius teisės aktus**. Įmkitės visų būtinų atsargumo priemonių, kad gaminiai atitiktų visus Žaislų saugos direktyvos reikalavimus, ir pašalinkite iš prekybos visus reikalavimus neatitinkančius gaminius.

Atidžiai įvertinkite **įspėjimus, ženklus ir instrukcijas**. Naudokite tinkamus įspėjimus apie amžių. Žaislai, aiškiai skirti jaunesniems nei 36 mėnesių vaikams, turi atitikti šiai kategorijai keliamus reikalavimus ir ant jų negali būti įspėjimo „Netinka vaikams iki 36 mėnesių“.

Pageidautina, kad būtų naudojami magnetai, kurių magnetinio srauto indeksas yra mažesnis nei 50 kG²mm². Jei naudojate magnetą, kurio magnetinio srauto indeksas yra **didesnis nei 50 kG²mm²**, įsitikinkite, kad jis yra pakankamai didelis, arba apsupkite jį iš plastiko / medžio / kitos medžiagos pagaminta dalimi, kuri atlaiko sukimo momento / įtempimo / kritimo / smūgio bandymus, kad magnetas būtų didesnis ir netilptų į mažų dalių cilindrą.

Magnetinių žaislų keliami papildomi pavojai turėtų būti aiškiai pažymėti ir prirėkus apie juos turėtų būti pranešta vartotojams (pavyzdžiui, magnetinių ir (arba) elektrinių eksperimentinių rinkinių atveju).

Atminkite, kad **neokubai yra klasifikuojami kaip žaislai**, todėl jie turi atitikti Žaislų saugos direktyvą.

Europos ir nacionalinėms valdžios institucijoms

Informuokite vartotojus apie **magnetinių žaislų keliamus papildomus pavojus**, įskaitant simptomus prarijus magnetą.

Žaislais, įskaitant mažus magnetukus su dideliu magnetiniu srautu, prekiaujama **gatvės turguose** ir **internetinėse prekyvietėse**. Atkreipkite dėmesį į šiuos gaminių atrankos kanalus ir įtraukite juos į savo rinkos priežiūros veiklą.

Geriau paaiškinkite, kodėl **neokubai yra klasifikuoti kaip žaislai**.

Į naująjį pasiūlymą dėl Žaislų saugos reglamento įtraukite esminį reikalavimą dėl žaisluose esančių magnetų, pabrėžiant su šiais žaislais susijusius pavojus.

Atnaujinkite **ES RPG priemonę**, kad ji atspindėtų stiprių magnetų keliamus pavojus ir susijusius sužalojimus.

Standartizacijos organizacijoms

CEN/TC 52 turėtų peržiūrėti **mažų magnetinių rutuliukų**, ypač neokubuose, **bandymo metodą**, kad būtų atsižvelgta į skirtingus to paties žaislo skirtingų spalvų rutuliukų magnetinio srauto indeksus.

Taikant bandymo metodą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į **bendrą magnetinio srauto indeksą** tarp kelių to paties žaislo, kurį sudaro daugiau nei vienas mažas magnetinis rutuliukas ir kitas magnetinis elementas, tarpantis į mažų dalių cilindrą, dalių.

Ant visų žaislų, kuriuose yra didelio stiprumo magnetų, turėtų būti atitinkamas **įspėjimas**.

Laboratorijos dažnai nurodo **atitikties ir atsekamumo ženklus** (adresą, unikalų numerį ir CE ženklą) kaip pastabą pagal EN 71-1, o ne kaip bandymų teigiamą arba neigiamą rezultatą. Jos taip daro, kad gamintojas, ataskaitoje pamatęs pastabą, tuos ženklus pridėtų. Tačiau daugelis vykdančių šią veiklą išbandytų pavyzdžių nebuvo pažymėti atitikties ir atsekamumo ženklais, todėl tai reikėtų akcentuoti kaip neatitikties problemą. Rekomenduojama atitikties ir atsekamumo ženklus įtraukti į standartą. Atsekamumo ženklai yra labai svarbūs veiksmingam vykdymo užtikrinimui.

1. Kas yra CASP?

Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia Europos Sąjungos ir (arba) Europos ekonominės erdvės šalių rinkos priežiūros institucijoms galimybę bendradarbiauti didinant bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

„CASP2022“ apima šešias su konkrečiais gaminiais susijusias veiklas ir keturias horizontaliąsias veiklas.

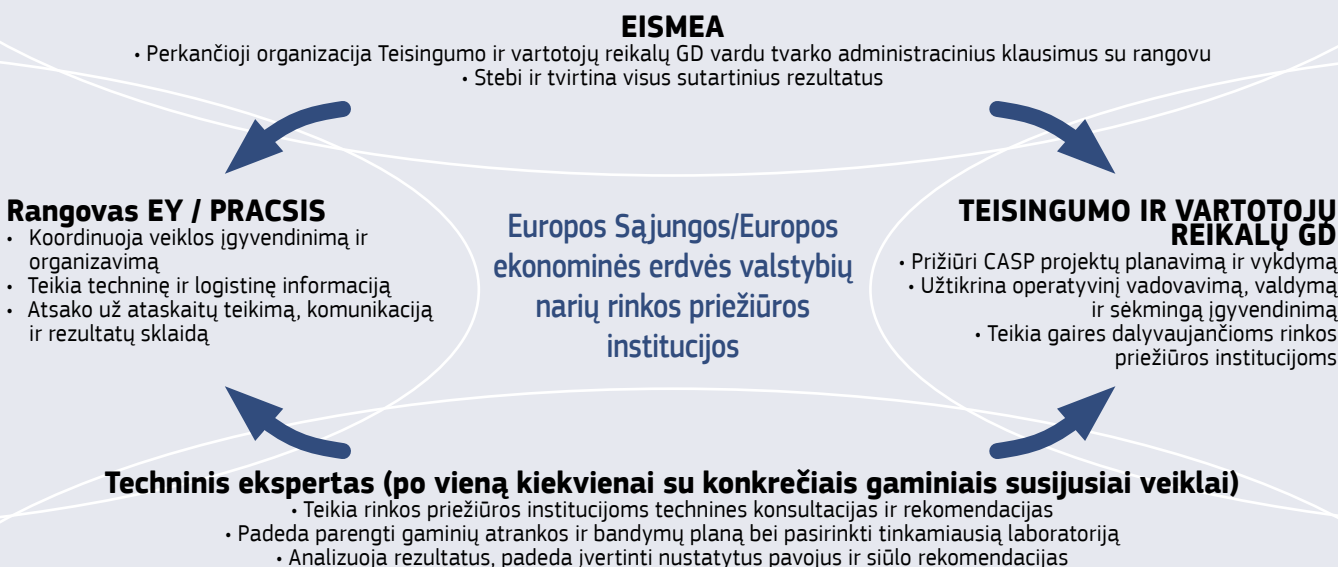
Vykdamas **su konkrečiais gaminiais susijusią veiklą** tikrinami įvairūs gaminiai, kurie gali kelti pavojų vartotojams. Gaminius atranka ir jų pavyzdžius paima dalyvaujanti rinkos priežiūros institucijos. Jie tikrinami pagal bendrai sutartą bandymų planą.

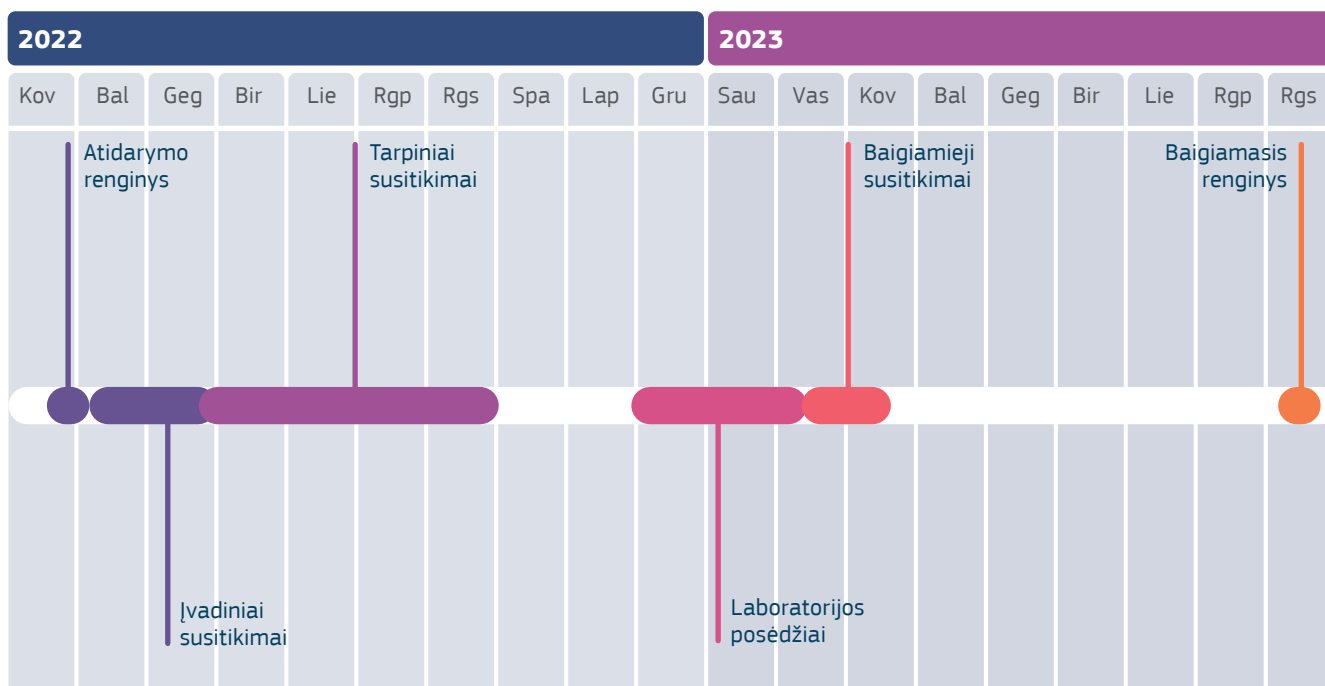
Horizontalioji veikla sudaro sąlygas rinkos priežiūros institucijoms keistis idėjomis ir geriausia praktika. Vadovaujant techniniam ekspertui, kuriami bendri rinkos priežiūros metodai, procedūros ir praktinės priemonės.

Vaidmenys ir atsakomybė

2. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos darbo planas

Nuolatinė vidinė komunikacija per platformą „Wiki Confluence“

PRADŽIA	GAMINIŲ ATRANKA IR BANDYMAS	ATASKAITŲ PATEIKIMAS	IŠORINĖ KOMUNIKACIJA
Dokumentų tyrimas	Laboratorijos atrankos konkursas	Rizikos vertinimas	Komunikacijos priemonių rinkinio kūrimas
Aprėpties apklausos	Laboratorijos atranka ir sutarties sudarymas	Rinkos priežiūros institucijų priimtų priemonių suderinimas	Komunikacinių pranešimų kūrimas
Bandymų ir gaminių atrankos plano projektas	Gaminių atranka ir transportavimas	Galutinių ataskaitų rengimas	Komunikacijos kampanijos pradžia
Laboratorių nustatymas	Bandymo procesas ir bandymų ataskaitos	Gaminių pavyzdžių šalinimas arba gražinimas rinkos priežiūros institucijoms	Poveikio vertinimas

3. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos priemonės ir procesai

0

Procesas iki CASP

Teisingumo ir vartotojų reikalų GD nustato prioritetus, kad būtų galima atrinkti gaminių kategorijas. Šešias „CASP2022“ gaminių kategorijas atranko dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos per Teisingumo ir vartotojų reikalų GD organizuotas konsultacijas.

1

Bandymų ir gaminių atrankos planų patvirtinimas

Techniniai ekspertai rengia planus remdamiesi rinkos priežiūros institucijos atsiliepimais ir turimu biudžetu. Projektai pristatomi per įvadinį susitikimą. Tuomet rinkos priežiūros institucijos juos patikslina ir patvirtina per „Wiki“.

2

Laboratorijos atranka

Rangovo komanda randa laboratorijas ir su jomis susisieikia, kad sužinotų kainas ir gautų kitą informaciją. Konkursas pradamas po įvadinio susitikimo, tada vertinami pasiūlymai. Tarpinių susitikimų metu dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos nusprendžia, kurią laboratoriją pasirinkti.

3

Gaminių pavyzdžių paėmimas ir transportavimas

Rinkos priežiūros institucijos paima atitinkamus pavyzdžius iš savo nacionalinių rinkų ir registruoja juos kodifikavimo byloje. Atlikusios išankstinius patikrinimus, rinkos priežiūros institucijos siunčia pavyzdžius į laboratoriją.

4

Bandymai ir bandymų ataskaitų pateikimas

Laboratorija patikrina pavyzdžius pagal sutartą bandymų planą ir bandymų ataskaitas įkelia į „Wiki“. Rinkos priežiūros institucijos prireikus prašo pateikti paaiškinimą ir patvirtina ataskaitas.

5

Rizikos vertinimas

Techninis ekspertas ir rinkos priežiūros institucijos parengia scenarijus, paremtus laboratorijos posėdžio metu atrinktais pavyzdžiais, ir analizuoja pavojus. Rinkos priežiūros institucijos atlieka visų pavyzdžių, kurie neatitinka teisinių reikalavimų, rizikos vertinimą.

6

Scenarijų įkėlimas į Rizikos vertinimo gairių priemonę

Projekto metu sukurti scenarijai įkeliami į Rizikos vertinimo gairių priemonę.

7

Rinkos priežiūros institucijų priimtoms priemonėms

Rinkos priežiūros institucijos imasi atitinkamų priemonių dėl atitinkamų gaminių ir praneša apie juos per „Saugos vartus“.

8

Išorinė komunikacija

Išorinės komunikacijos veikla pradama baigiamajame renginyje. Po to vykdoma 2–3 savičių visos Europos komunikacijos kampanija.

Priemonės

Garso ir vaizdo klipai, skirti vartotojams ir plačiajai auditorijai, rengiami kiekvienai su konkrečiais gaminiais susijusiai veiklai ir bendrai projektui „CASP2022“.

Ekonominės veiklos vykdytojams skirti **infografikai** kuriami projektui „CASP2022“ ir kiekvienai su konkrečiais gaminiais susijusiai veiklai.

Galutinės ataskaitos rengiamos kiekvienai veiklai ir projektui „CASP2022“. Jos verčiamos į visas ES oficialiąsias kalbas, taip pat į norvegų ir islandų kalbas.

Kanalai

Komunikacijos medžiaga skleidžiama pasitelkiant:

- [EK CASP svetainę](#);
- rinkos priežiūros institucijų nacionalinius ryšių kanalus;
- atitinkamą spaudą ir kitas suinteresuotąsias šalis.

EUROPOS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europos Komisija neatsako už bet kokius su pakartotiniu naudojimu susijusius padarinius.

© Europos Sąjunga, 2023

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).
Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti atitinkamų teisių turėtojų leidimą.

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa:
https://europa.eu/european-union/index_lt

Europos Sąjungos
leidinių biuras

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03513-9 doi:10.2838/612572 DS-03-23-169-LT-N